

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Aen-Merckingen Van Den Eerw. P. Cornelius Hazart,
Priester der Societeyt Jesv.**

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1662

Voor-Reden Tot Den Leser.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71393)

VOOR-REDEN

TOT DEN LESER.

BEMINDE LESER. Op dat ghy dies te beter verstaen mooght, waer op dit verschil tusschen my, ende *D. Petrum Cabeljan*, namentlijk loopt, hebbe u willen onderrichten van het beghin, ende voortgangh des selfs.

'T is eenighe jaren gheleden, dat de voorseyde Predicant in't licht heeft ghegheven een seker Boeck, 'twelck hy noemt: *De oude Catholijcke Waerheydt der Ghereformeerde Kercke*, &c. Dit boeck hadde nu alreede seven jaren inde wereldt gheweest, eer ick oyt van 't selve 't minste gewagh hadde hooren maecten, oft het selve ghesien hadde. 'T is dan ghebeurt in't jaer 1657. dat my een goedt vriendt uyt Hollandt overghekomen tot *Antwerpen*, my dat voornoemde boeck heeft behandicht als een Meester-stuck, tot aenwijsinghe vande dwalinghen des Pausdoms, ende tot bevestinghe van de leeringhen der *Ghere-*

formeerde. Het op-schrift vonde ick wat trotsch, den inhoudt doorgaens bedrieghelijck : Waerom ick oock daetelijck hebbe de penne in de handt genomen, ende hier ende daer uyt ghekipt hebbende sommighe valscheden, oft bedrieghelijcke citatien, namentlijck vande Oudt-vaders, hebbe de selve vervat op den tijdt van ses weken, ende in't licht ghegheven met een kleyn boecxken, ghenoeemt : *Een staeltje van de valscheden van Petrus Cabeljan, Predicant tot Leyden, hier en daer ghetrocken uyt sijn boeck, ghenoeemt : De oude Catholijcke Waerheydt der Ghereformeerde Kercke. Ghedruckt t' Antwerpen by Cornelis Woons op de Melck-marckt inde gulde Sterre, 1657.* Ick hebb't den naem willen gheven, alleen van *Een Staeltje*, op dat niemant en soude dencen, dat mijn meyninghe was, het heel boeck van *D. Cabeljan* te beantwoorden, oft te wederlegghen. Hier op heeft den voorseyden Predicant vier jaren langh stil ghesweghen, tot dat hy eyndelijck inde voorlede maendt *Augustus*, van't loopende jaer, heeft te voorschijn gebracht een groot boeck in twee Stucken ghedeylt, geschreven teghen eenen sekeren overleden *Arnout Kievidt*, aliàs,

Tuyano

Turano Vekiti, een man heel Hollandt door, ter oorfake van sijn schrijven, seer wel bekent; welck boeck hy noemt: *Catholijck memorij-boeck der Ghereformeerde, teghen hec Roomsche Memorij-boeck der Paus-ghesinde, &c.* In dit ghemelde boeck heeft *D. Cabeljan*, by forme van *Replique*, ingevoeyert twee *Capittels*, oft *Aen-bangh-sels*, soo hy die noemt, tot wederlegghinghe van mijn *Staeltje*, ende ontschuldin-ghe vande valscheden, hem van my ten laste gheleydt. Hier teghen hebb' ick nu ghestelt dese teghenwoordighe *Aen-merckingen*, op dat men voor de ooghe magh sien, dat het soo verre van daer is, dat *D. Cabeljan* sich verschoont, dat hy ter contrarie, met nieuwe misflaghen, sich meer verabuseert, en voorder steeckt inde verwerringhe, ghelijck alle ghesonde verstanden sullen moeten vonnissen, indien het hun beliest dit schrift, sonder eenighe quade ghene-ghentheydt ende voor-oordeel te lesen.

Het eerste ende tweede Deel raect verscheyde oude ketterijen, die ons van *D. Cabeljan* inde *Catholijcke Waerheydt* zijn ten laste gheleydt, bevesticht met de ghetuyghenissen vande Oudt-vaders. Doch, soo ick uyt de selve Oudt-vaders

bewijfe, alles bedrieghelijck, ende son-
der eenighen schijn van over-een-kom-
ste tusschen ons, ende die kettters.

Het derde Deel : vervat eenighe *Superstitien*, die ons *D. Cabeljau* met geweld, mede heeft willen op-dringhen, als berispt ende verdoemt; namentlijk van *Hieronymus* ende *Augustinus*. Doch alles te vergheefs, ende grondeloos.

Het vierde Deel, dienende tot *Retorsie*, bestaet in verscheyden oude ketterijen, die de *Ghereformeerde* wederom hebben opghehaelt, soo als blijktt uyt de eyghen woorden, ende manieren van spreken van hare voornaemste Schrijvers, ghestelt wesende neffens de eyghen leeringhen, ende maniere van spreken der oude voornaemste kettters.

Ten laetsten volgt het schrift, oft de twee *Aenhanghsels* van *D. Cabeljau*, van wordt tot wordt gecopieert: 'T welck ick hebbe hier doen achter aen voeghen, tot meerder voldoeninghe des Lesers. *Vaert wel.*